

Secundus

CAII PLINII SECUNDI NATURALIS HISTORIAE LIBER SECUNDVS.

An Finitus Sit Mundus. Et An Vnus. Cap.i.

VNDVM ET HOC Q VOD NOMINE ALIO CAELVM
appellari libuit: cuius circūflexu tegūtur cuncta numē eē: credi. p
est: eternum: immēsum: neq; genitum: neq; iteritū: unq; Huius ex
tera idagare: nec iterest: hominū: nec capit hūanæ cōiectura mētis
Sacer est: aeternus: imēsus: totus i toto: imo uero ip̄e: totū finitus &
infinito similis omniū reꝝ certus: & similis incerto. Extra intra cū
cta cōplexus in se: idemq; rerum naturæ opus: & reꝝ ip̄a natura. fu
ror est mēsurā eius animo quosdā agitasse: atq; pdere ausos. Alios
rursus occasiōe hinc sumpta: aut his data inumerabiles trādidisse
mūdos: ut totidem reꝝ naturas credi oportet. Aut si ūa oēs icu
bare: totidē tamen soles totidēq; lunas: & cætera etiā i uno & im
mensa & innumerabilia sydera: quasi nō eadem q̄stione: semper in termio cogitationis occursura de
syderio finis alicuius. Aut si hæc ifinitas naturæ omnium artifici possit assignari: nō illud idem i uno
facilius sit intelligi tanto p̄sertim opere. Furor ē p̄fecto: furor: egredi ex eo: & tanq; interna eius cūcta
plane iam sint nota: ita scrutari extera: quasi uero mēsurā ullius rei possit agē qui sui nesciat: aut mēs
hominis uideræ quæ mundus ip̄se non capiat:

De Forma Eius. Ca.ii.

Tormam eius: in speciem orbis absoluti globatam esse: nomē i piimis: & cōsensus i eo mor
taliū orbem appellatiū: Sed & argumenta rerum docent: nō solum quia talis figura om
nibus sui partibus uergit i se: ac sibi ipsa tolerāda est: seq; includit & continet nullar; egēs
compaginū: nec finem aut initium ullis sui partibus sentiēs: nec quia ad motum quo subide uerti de
beat(ut mox apparebit) talis aptissima est: Sed oculorum quoq; probatione: q; conuexus medius q
cūq; cernatur: cum id accidere in alia non possit figura.

De Motu Eius. Cap.iii:

TAnc ergo formā eius: aeterno & irrequieto ambitu ienarrabili celeritate. xxiiii. horarum spa
tio circumagi solis exortus & occasus haud dubiū reliquē: an sit immēsus. & ideo sensum
autiū facile excedens. Tātæ molis rotate uertigine aslidua sonitus nō equidem facile dixe
rim: non hercle magis q̄ circūactorum simul tinnitus syder: suosq; uoluentiū orbes. An dulci quidē
& incredibili suauitate cōcentus nobis qui intus agimus iuxta diebus noctibusq; tacitus labitur mū
dus: esse innumeras ei effigies aialium rerumq; cunctar; impressas. Nec ut i uolucrum notamus ouis
leuitate continua lubricum corpus: quod clarissimi auctores dixerunt tenerum. argumentis indicatur
quoniā inde deciduis rerum omnium seminibus innumeræ i mari præcipue: ac plerūq; confusis mō
strifice digenerantur effigies. præterea uisus pbatione alibi plaustri: alibi ursi: tauri alibi: litteræ
figura candiore medio super uerticem circulo. Cursu Mundus Dicatur. Cap.iii.

EQuidem & consensu gentium moueōr. Nam quem coſinon græci nomine ornamē
ti appellauerūt: eum & nos a perfecta absolutaꝝ elegātia mundum. Cælum quidem: haud
dubie cælati argumēto diximus: ut interpretatur. M. Varro. Adiuuat rerum ordo descripto
circulo: qui signifer uocatur i. xii: animalium effigies: & per illas solis cursu cōgruens tot sæculis rō.

De Quattuor Elementis. Cap.y.

TEc de elemētis uideo dubitari quattuor ea esse. igniū summo: inde tot stellarum collucen
tium illos oculos. proximū spiritus: quem græci nostriq; eodem uocabulo aere appellant
Vitalē hunc: & p cuncta rerum meabilem: totoq; cōsertum. Cuius ui suspensam cū quarto
aquatū elemento librari medio spatii tellurē. ita mutuo complexu diuersitatis effici nexum: & leuia
punderibus inhiberi: quo minus euolent. Contraq; grauia ne ruant suspendi leuibus in sublime ten
dentibus Sic pari in diuersa nisu ui sua queq; cōsistere irrequieto mundi ipsius cōstricta circuitu: quo
semper in se currente imā atq; mediā in toto terram eademq; uniuerso cardine stante pendentē librā
tem p que pendeat ita solam immobile circa eam uolubili uniuersitate: eandemq; ex omnibus ne
sti: eidemq; omnia inuiti.

De Septem planetis. cap.yi.

TInter hanc celumq; eodem spiritu pendēt certis discreta spatiis. yiii: sydera que ab icesu no
camus errantia: cū errent nulla mirari illis. Quorum medius sol fertur ap̄lissima magnitu
dine ac potestate: nec temporum modo terrarūtq; sed syderum etiam ipsorum celiq; re
stor. Hūc mundi esse totius animum: ac planus mentem. Hunc principale nature regimen ac numē
credere decet opera eius extimātes. Hic lucē rebus ministrat: aufietq; tenebras. hic reliqua sydera oc

c